

โรคคางทูม (Mumps)

ปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) สำนักระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคคางทูม 3,121 ราย อัตราป่วย 4.79 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต

ตั้งแต่ พ.ศ. 2549 - 2558 ผู้ป่วยโรคคางทูม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในช่วงปี พ.ศ. 2549 - 2552 และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 - 2558 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง (รูปที่ 1)

พบผู้ป่วยเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชาย 1,697 ราย เพศหญิง 1,424 ราย อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1 : 1.2

กลุ่มอายุที่พบสูงสุด คือ 0 - 4 ปี อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน 24.38 รองลงมา คือ 5 - 9 ปี (22.93) และ 10 - 14 ปี (8.54) (รูปที่ 2)

อาชีพที่พบผู้ป่วยสูงสุด คือ ในปกครอง ร้อยละ 40.47 รองลงมา คือ นักเรียน (38.45) รับจ้าง (9.64) เกษตรกรรม (8.3) ข้าราชการ (0.8) งานบ้าน (0.77)

ภาคเหนืออัตราป่วยสูงสุด 7.24 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคใต้ (6.61) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (4.42) และภาคกลาง (3.03) แตกต่างจากปีที่ผ่านมาที่ภาคใต้มีอัตราป่วยสูงสุด (รูปที่ 3)

จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ จังหวัดเชียงราย 21.14 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ จังหวัดระนอง (17.0) ปัตตานี (15.94) สตูล (14.32) และแม่ฮ่องสอน (14.18) (รูปที่ 4)

สัญชาติที่พบผู้ป่วยสูงสุด คือ ไทย ร้อยละ 97.24 รองลงมา คือ พม่า (1.35) ไม่ระบุสัญชาติ (0.78) ลาว (0.45) กัมพูชา (0.13) และจีน/เวียดนาม (0.03)

โรคคางทูมพบผู้ป่วยได้ตลอดปี ไม่มีฤดูกาลเกิดโรคที่ชัดเจน ปี พ.ศ. 2558 พบผู้ป่วยสูงสุดในเดือนมีนาคม 320 ราย (10.25) ผู้ป่วยต่ำสุดในเดือนธันวาคม 190 ราย (6.09)

ผู้ป่วยอาศัยในเขตเทศบาล 1,028 ราย ร้อยละ 32.94 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล 2,093 ราย (67.06)

ผู้ป่วยส่วนใหญ่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชุมชน ร้อยละ 43.61 รองลงมา คือ สถานีอนามัย (37.07) โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป (14.13) คลินิก/รพ.เอกชน (4.87) คลินิกสาธารณะ (0.32) โดยผู้ป่วยเข้ารับการรักษเป็นผู้ป่วยนอก ร้อยละ 97.98 และผู้ป่วยใน (2.02)

ในปี พ.ศ. 2558 มีรายงานการระบาดของโรคคางทูม 2 เหตุการณ์

เหตุการณ์แรก เกิดในเดือนมีนาคม ที่เรือนจำแห่งหนึ่ง จังหวัดชัยภูมิ พบผู้ป่วย 10 ราย เพศชาย 6 ราย เพศหญิง 4 ราย อัตราป่วยร้อยละ 0.65 เก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจหาระดับภูมิคุ้มกันชนิด IgM ต่อเชื้อไวรัส Mumps ที่ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 9 นครราชสีมา พบผลบวก 6 ราย ร้อยละ 60

เหตุการณ์ที่ 2 เกิดในเดือนกรกฎาคม ที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง ระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จังหวัดปัตตานี พบผู้ป่วย 13 ราย เพศชาย 1 ราย เพศหญิง 12 ราย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รวม 7 ราย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รวม 6 ราย อัตราป่วยร้อยละ 3.1 ไม่ได้เก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

สรุป โรคคางทูม ปี พ.ศ. 2558 ส่วนมากพบในกลุ่มอายุ 0 - 14 ปี ซึ่งไม่ต่างจากปีที่ผ่านมา จึงควรเน้นมาตรการการป้องกันควบคุมโรคในโรงเรียนเป็นหลัก รวมถึงความครอบคลุมของการรับวัคซีนตามเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

ผู้เรียบเรียง

ภัทรธินันท์ ทองโสม

บรรณาธิการวิชาการ

พญ.ดารินทร์ อารีย์โชคชัย

Fig.1

Reported cases of mumps per 100,000 population and case fatality rate by year, Thailand, 2006 - 2015

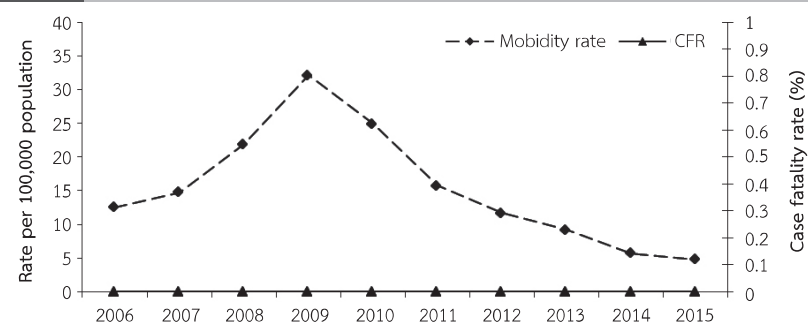

Fig.2

Reported cases of mumps by age - group, Thailand, 2015

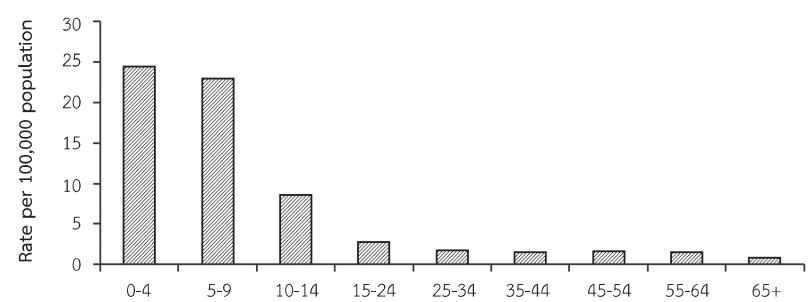

Fig.3

Reported cases of mumps per 100,000 population by region, Thailand, 2011 - 2015

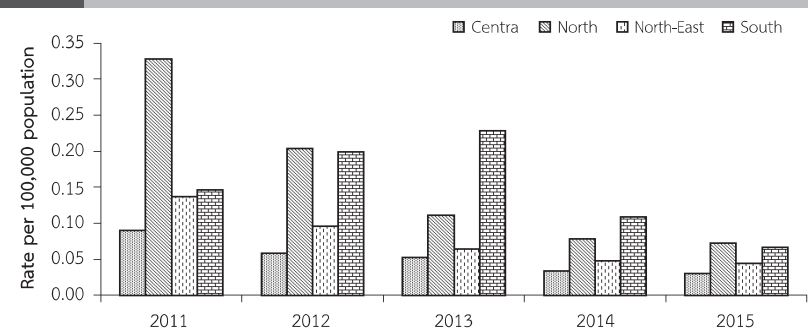

Fig.4

Reported cases mumps per 100,000 populations by province, Thailand, 2015

